

натхненником, чудовим попутником на шляху для амбітних молодих жінок, які прагнуть бути нестримними на своєму шляху до винятковості.

Я вдячна Ранії за важку працю та самовідданість. Зізнаюся, що спочатку скептично ставилась до твору, вважаючи, що це лише черговий посібник. А потім прочитала книгу протягом тривалого перельоту до Південної Америки. Я не могла її відкласти. Прочитала від палітурки до палітурки, поринувши у текст. Я відчувала, що Ранія кидає виклик особисто мені. Те, що вона написала, змусило мене знову розширити межі своєї зони комфорту. На мою думку, це найліпший комплімент, який я можу зробити книзі «Мене не спинити».

ВСТУП

Без повсякденного внеску жінок жодна економіка не розкриє свій потенціал цілковито.

Лаел Брейнард,
член правління Федерального Резервного Банку

ЩЕ НИКОЛИ НЕ ВИПАДАЛО БІЛЬШ СЛУШНОГО ЧАСУ, ЩОБ БУТИ СОБОЮ!

Для тебе, амбітної освіченої жінки працездатного віку в країні з перехідною економікою чи економікою, що розвивається, це є вікном можливостей, щоб посісти вагоме місце в глобальній економіці, що рухається вперед.

ВИТОКИ КНИГИ

Моє місце у світовій економіці розкрилось мені поволі. Більшу частину життя я дивувалась тому, чому мені випадає тішитися стількома можливостями у житті, коли жінки у країнах з перехідною економікою такими можливостями не наділені. Я й досі не знаю відповіді на це запитання. Не знала тоді, коли я приїхала в Америку з Близького Сходу, щоб вступити до коледжу та закінчити університет. І коли отримала можливість найняти учнів, які проходять тренінг з менеджменту, та згодом виховати лідерів у бізнесі в *Bank of America*, – теж не знала. У мене з'явилися перші здога-

ди, коли я стала наставницею безробітних жінок, уперше всебічно займаючись волонтерством і навчаючи жінок, як отримати оплачувану роботу.

Шматочки пазлу почали ставати на місця, коли я відчула, що мене чимраз дужче приваблює можливість допомагати жінкам-підприємцям розвиватися та бути наставницею для молодих жінок. Моя робота давала мені стільки радості та задоволення, що зовсім не здавалася роботою! А коли я почала зосереджувати свої зусилля на регіоні, в якому зростала, відповідь стала для мене ще яснішою. Нарешті я усвідомила, що мені були дані можливості навчатись та розбудовувати кар'єру, щоб я мала змогу поділитися ними з вами та рештою жінок. Сьогодні я точно знаю, до чого готувалась.

Протягом останніх чотирьох років написання цієї книги та вкладення її у ваші руки було для мене першочерговим завданням. Коли я росла, мої батьки постійно пагадували мені, щоб я читала книги. Я завжди була подумки у книжці, і зараз також. Я дуже люблю читати й щодня навчаюся чогось із того, що читаю. Тому не дивина, що я вбачала у книзі найкращу можливість до вас дістатися й засіб досягти того, що нині вважаю своєю професійною ціллю: прискорити успіх у кар'єрі жінок із країн з перехідною економікою.

ЦЕ ТВІЙ ЧАС

В історії траплялися періоди, які були вкрай вигідними для певних груп людей. Якщо ви жінка працездатного віку, що мешкає у країні з перехідною економікою, – це ваш шанс! Ви у потрібному місці й у потрібний момент, аби отримати зиск від безпрецедентних можливостей для жінок. У вас є освіта, талант і палке прагнення здійснити зміни для себе, вашої родини, громади та світу, – і ви мешкаєте у країні, де у вас зараз є змога це зробити.

Ви перебуваєте у такому неповторному становищі, бо у країнах з перехідною економікою та в країнах, що розвиваються, зараз ще розбудовують економічну інфраструктуру та бізнесове середовище. Ринки та бізнес у цих країнах швидко розширюються, створюючи нові робочі місця. Є потреба в тому, щоб наймати та розвивати більше талановитих кадрів зі специфічними знаннями та навичками, які обіймуть нові посади. У моїй книзі я називаю нові ринки, що з'являються, економіками, що розвиваються. Як жінка за умов економіки, що розвивається, ви можете зараз сподіватися на вагоміші можливості у бізнесі та професійній діяльності, ніж колись випадало жінкам у вашій країні.

Незабаром в країнах, що розвиваються, кількість можливостей, доступних для жінок, дорівнюватиме кількості можливостей, доступних для чоловіків. Власне, незабаром жінкам, що мають університетську освіту та володіють певними видами професійних навичок, не доведеться змагатися з чоловіками за робоче місце. За оцінками Хосе Анхеля Гуррії Тревінью, Генерального секретаря Організації економічного співробітництва та розвитку, «жінки є найбільш маловживаним активом у світовій економіці».¹ Крім того, для жінок за умов перехідної економіки настає час отримати перевагу, бо в їхніх країнах наближаються до того, щоб цінувати їхні навички та задуми, до потреби в тому, щоб існувала гендерна рівність.

Щоб створити для вас надзвичайний та безпрецедентний момент, поєдналися й працюють на вас чотири сили:

1. *Ви отримали освіту.* Якщо ви маєте диплом ВНЗ, у вас вищий освітній рівень, ніж будь-коли був у багатьох жінок у вашій країні.
2. *Ви потрібні.* Підприємства, ринки, ваша країна та світова економіка має значний попит на підприємців, наділених талантами, освітою, навичками й мотивацією.
3. *У вас є нові можливості.* Зростання, технології та інновації руйнують традиційні бізнесові моделі,

тому люди повсюдно відмовляються від поточного статусу кво.

4. *Ви вірите в себе.* Віра у себе й свої здібності є найпотужнішою силою. Сьогодні жінки можуть працювати у бізнесі на будь-якому рівні. І ми знаємо, що можемо мати кар'єру й повноцінне життя вдома, якщо забажаємо. Ми можемо організовувати наше професійне життя та наш стиль життя так, щоб почуватись якомога більш реалізованими.

Як жінка з країни, що розвивається, і як підприємця, яка побачила неповторні можливості на ринку й скористалась їхніми перевагами, я хочу, аби жінки з країн з економіками, що розвиваються, усвідомили, що тепер ключовий момент виступити вперед і просунутись у нові сектори бізнесу. Проводячи дослідження й пишучи цю книгу, я дійшла до самої суті, аби дати вам вдосталь знарядь, щоб ви досягли успіху як нові бізнесові лідери в економіках ваших країн.

Я НАПИСАЛА «МЕНЕ НЕ СПИНИТИ» ДЛЯ ВАС

Жінки з країн з економікою, що розвивається, часто нарікають, що поради щодо кар'єрного зростання в основному написані західними людьми для західних людей. Вони розповідають, що для того, аби отримати допомогу у своїй кар'єрі чи бізнесі, їм доводиться особисто зустрічатися з наставниками чи відвідувати конференції та тренінги. Попри те, що такі заходи можуть бути вкрай корисними, вони потребують часу та витрат. Керуючись моєю пристрастю, переконаннями, досвідом, професійними навичками, я пропоную жінкам-підприємцям вагомую альтернативу: читабельний і корисний, культурно важливий посібник про те, «як досягти успіху» в їхній кар'єрі.

Я з вами не знайома, але я часто чула про перепони та труднощі, що їх зустрічають жінки на своєму шляху посту-

пу. Я хочу змістити фокус із того, що неправильно для жінок, на те, що для жінок правильно; від того, що заступає їм шлях, до того, як жінки виходять на свій шлях з новими розв'язками для себе; від перепон, які спіткали жінок, до шляхів, які вони знайшли; й від того, чому досі жінки недостатньо прогресують, до того, якого поступу вони вже досягли. Для вас буде кориснішим, якщо я поділюся з вами тим, як жінки в економіках, що розвиваються, вже досягли успіху, найкращими практичними рішеннями, які вони застосовували, та моїм власним досвідом, – для того, щоб ви досягли вашого власного успіху.

ІСТОРІЯ МОГО ЖИТТЯ

Я громадянка світу. Моя неможна християнсько-арабська родина втекла з Хайфи до Лівану в 1947 році. Я народилась у Йорданії у 1960 році. Мій батько працював у авіаційній промисловості. Завдяки його роботі наша родина мешкала у Лондоні, на Близькому Сході й в Азії; ми об'їздили увесь світ. З ранніх років я отримувала освіту в британських та американських школах, навчалась арабської мови, була зачурена в культурне різноманіття. Мої батьки, брат, сестра та я вдома розмовляли арабською й англійською, навіть трохи французькою.

Як часто трапляється, кілька важливих моментів вплинули як на мою особистість, так і на напрямок, у якому розвивалась моя кар'єра. Одна подія, яка трапилась, коли я була підлітком, підготувала мене до моєї майбутньої праці. Моя сестра, зростаючи, не любила виконувати домашні обов'язки: куховарити, прибирати, створювати затишок тощо. Вона постійно жартувала, що хотіла б одружитися з головним менеджером розкішного готелю, щоб мати змогу мешкати в будівлі готелю й не займатись домашніми справами. Наші друзі та родичі сміялися й казали, що це було б добре для неї, а я

завжди дивувалась, чому ніхто не сказав: «А чому ти сама не станеш головним менеджером у готелі?»

Цікаво, що моя сестра прислухалась до порад, зробила добру кар'єру в університетській адміністрації. Вона працює зараз у Досі (у Катарі), одружена з чудовим чоловіком, який набагато краще дбає про домашні справи, ніж вона.

Власне, я сама почала набувати професійного досвіду в фінансовому секторі, у *Bank of America* та його попередниках. Я з насолодою пропрацювала там шістнадцять років, почавши тоді тренувати менеджерів та лідерів. Досягнувши провідної посади, я у 1997 році покинула корпоративний бізнес, започаткувавши тренінги з управління бізнесом та надаючи консультації. Відтоді я проводжу тренінги лідерів, надто жінок, по всьому світові.

Протягом мого професійного життя мене турбувала несправедливість ось у чім:

- Чому деякі жінки мають можливість отримати університетський диплом, а інші навіть не мають змоги закінчити школу.
- Чому одних жінок заохочують здійснювати свої професійні прагнення, а інших відмовляють від розбудови їхньої кар'єри.
- Чому одним жінкам таланти у професійній діяльності, а інші натикаються на перепони в досягненні своїх цілей у професії.
- Чому в деяких жінок виходить вести успішний бізнес у продовольчій сфері в регіоні, де інші жінки голодують.
- Як деяким жінкам вдається очолювати бізнес у країнах, де жінкам досі проводять обрізання.
- Як деяким жінкам вдається обіймати найвищі посади у міжнародній торгівлі, коли в цих же країнах торгують жінками.

- Як деяким жінкам вдається обіймати високі посади в комунальних підприємствах, коли для багатьох жінок є недоступними чиста вода та водовідведення.

Чотири роки тому я збагнула, що маю використати свої знання про те, як просуватись у професійній діяльності, щоб навчати жінок по всьому світі. Року 2010 я заснувала інтернет-платформу *thewaywomenwork.com* для допомоги в кар'єрному розвитку саме жінкам з країн, що розвиваються. Я взяла на себе місію дізнатись та розповісти, як досягають успіху жінки у цих країнах, аби згодом, перейнявши їхній досвід, допомогти решті жінок зробити те саме.

Я знаю, що жінкам, аби правно посісти своє місце за столом управління глобальною економікою, знадобиться набагато більше, ніж просто наявність у кожної з нас власного бізнесу. Уряд та керівники бізнесу мають здійснити структурні й системні зміни, адже мають для цього якнайліпше становити. Але часом найшвидший та найефективніший спосіб зробити важливу річ – самим змінити наші думки та дії. Коли ми по-іншому поглянемо на перепони, змінивши нашу поведінку та думки на роботі, ми пришвидшимо свій успіх.

МОЄ ДОСЛІДЖЕННЯ

З власного досвіду знаю, що найкращий спосіб упоратися з викликами, цілями чи оточенням – це спостерігати, вчитися та наслідувати тих, хто вже досягнув успіху. Мені подобається зосереджувати свою увагу на людях, які прогресують, а не на тих, хто тупцює на місці. Але це не означає, що я нехтую проблемами чи ви маєте на них не зважати. Хочу, аби ви зрозуміли, що я не применшую глибину та серйозність проблем, які спіткають жінок. У книзі «*Мене це спинити*» я свідомо вирішила писати про жінок, які досягли успіху, а не про те, що заважає жінкам досягти успіху.